

N. I. Solovjev: **Pravoslavnoe duhovenstvo**. Očerki, povêsti i razskazy iz žizni prihodskago duhovenstva. Izdanje vtoroe, značilno dopolnennoe. S portretom avtora. St. Peterburg. 1902. C. 1 rub. — Povesti iz življenja pravoslavnega duhovništva pišejo razni ruski pisatelji. Čital sem že povesti, ki so prišle izpod peresa Čehova, Izmajlova i. dr., in moram priznati, da so vse druge povesti boljše nego tiste, katere nam ponuja v tej zbirki g. Solovjev. G. Solovjev dobro pozna življenje pravoslav-

nega duhovništva in podaja izvrstne slike razmer, v katerih ono živi; o tem ni dvomiti, ali njegove povesti in črtice so vendarle dolgočasne, zbok tega, ker ni v njih nobene raznovrstnosti. Njegovi junaki, naj so v ti ali oni zadregi, končno vendarle povsod nastopajo kot zmagovalci, in v vsaki povesti se opisuje le bedno stanje pravoslavnega duhovništva na deželi. Knjiga je pa poučna za vsakoga, kdor se zanima za življenje in delovanje pravoslavnega duhovništva na deželi. — Fr. Štingl.

P. Hartmannov oratorij „Sv. Frančišek“ je bila pač najslabšejsa glasbena prireditev zadnjega časa v Ljubljani. „Glasbeni Matici“ gre zasluga, da nam je pokazala oratorij res tak,

prepuštil „Glasbeni Matici“ stolno cerkev, da v njej proizvaja ta v novejši dobi tako prouslu oratorij.

Natančnejšo analizo tega lepega dela smo podali že v lanskem letniku „Dom in Sveta“ str. 184. sl. iz peresa g. p. Hugolina Sattnerja. A pod osebnim vodstvom skladateljevim smo šele spoznali vso umetniško vrednost te zanimive skladbe. Kdor išče bučnih, mogočnih efektov v umetnosti, temu se bo zdela skladba preprosta, a iznenadilo ga bo semtertje, kako prodira pri posameznih točkah na dan vendar vsa moderna tehnika s svojimi rafiniranimi pripomočki. To je ravno ona čarobna sila, ki daje Hartmannovi kompoziciji toliko veljavo, da on obvladuje vso tehniko, a jo zna zatajevati, da jo pokaže le tam, kjer mora slikati veliko ljudsko gibanje, katero udarja na naše uho kakor skozi okno samostanske celice; a to je le odmev, le refleks: celota se vrši v najglobljih dušnih tajnah z neizrekljivo nežnostjo.

Skladatelj je sam dirigiral svoj oratorij. Občinstvo je z največjim zanimanjem in z odkritosrčno simpatijo pozdravilo umetnika, kateri je ovekovečil v glasbi one ideale, kateri odsevajo z nepremagljivo silo iz življenja serafskega očeta sv. Frančiška. Osebnost skladateljeva je dala celi predstavi pravi kolorit. Kot dirigent je pač najlepše pokazal, da je vsa skladba njegovo delo, izrastlo mu iz duše,

P. Hartmann.

kakršnen mora biti po svojem izvoru, značaju in namenu: kot cerkveno skladbo, kot propoved umetnosti in glasbeni izraz svetih zgodb. Zato je pa tudi presv. g. knezoškof ljubljanski